

Miljöpartiet de gröna Sörmlands handlingsprogram 2022-2026

miljöpartiet de gröna

SÖRMLAND

Kapitel 1:

Hälso-och sjukvård i

Sörmland

1.1 Tillgänglig vård i Sörmland

Vården i Sörmland ska vara tillgänglig.

Du måste kunna bo var du vill i länet och känna en trygghet i att inte ha för långt till vården. För att den sörmländska landsbygden ska leva är tillgänglig samhällsservice en grundförutsättning. Bibliotek, matbutiker, kommunikationer och även vård är centrala. Den vård vi behöver ofta ska finnas nära, även på landsbygden. Vi vill inte se en centralisering av vårdutbud till de större orterna. Det är viktigt att den som bor utanför städerna inte har långt till vården. Digitaliseringen underlättar och hjälper en del, men får aldrig vara en ursäkt att lägga ner vårdanläggningar utanför tätorterna. Du måste också kunna få vård med hög kvalitet om du har flera sjukdomar samtidigt, en så kallad komplex sjukdomsbild. Alltför ofta bollas människor mellan olika instanser och faller mellan stolarna. Det kan leda till att människor inte får den vård de behöver, eller i värsta fall ges mediciner som motverkar varandra. Det måste finnas en överblick för att vård av multisjuka inte blir lidande.

Vi vill förstärka arbetet med att införa en fast vårdkontakt på vårdcentralen för personer med kronisk sjukdom och komplex sjukdomsbild. Ett sådant arbete pågår, men det går inte tillräckligt fort. Alltjämt ser vi äldre och/eller kroniskt sjuka som faller mellan stolarna och felbehandlas då ingen med medicinsk kompetens har överblick över de behandlingar som ges och vilka läkemedel som förskrivs på olika håll.

Vårdcentralernas rehabkoordinatorer behöver också tydligare uppdrag och kompetensutveckling. Rehabkoordinatorer är en nyligen inrättad funktion för att hjälpa långtidssjukskrivna att må bättre och kunna komma tillbaka i arbete. Att varje vårdcentral måste ha en rehabkoordinator är bra, men deras funktion måste förbättras och förtydligas. Med en god koordination kan vi undvika att människor faller mellan stolarna i vården.

Vi vill:

- Bevara, och i vissa fall återinrätta och bygga ut, vården på de små orterna.
- Ha en fast vårdkontakt till de som behöver.
- Utveckla rehabiliteringskoordinatorernas arbete.
- Att det ska bli enklare att komma i kontakt med vården och att digitaliserade tjänster ökar.
- Säkra tillgängligheten till vård för dem i det digitala utanförskapet när digitaliseringen ökar.

1.2 Bättre psykisk hälsa för ungdomar

Vi har fler och fler prylar men blir mindre och mindre lyckliga. Den psykiska ohälsan bland unga har fördubblats perioden 1985-2014. Mer än varannan tjej i åldern 16-24 tätt återkommande psykosomatiska besvär såsom ont i magen eller sömnbrist. Folkhälsomyndigheten lyfter fram olika tänkbara orsaker till den ökade ohälsan t.ex. ökad individualisering, minskad framtidstro, skolstress, svårigheter att komma in på arbetsmarknaden särskilt för de utan godkända betyg.

Den psykiska ohälsan bland unga är oacceptabel, vi måste bryta trenden och låta fler må bra. Då ohälsan beror på sociala faktorer behöver dessa åtgärdas i tät samverkan med föräldrar och sociala myndigheter. Ungdomarna behöver stöd för att gå ur skolan rustade för vuxenlivet. Samverkan mellan skola, socialtjänst, första och andra linjens psykiatri och beroendevård behöver stärkas. Vi måste bygga ett samhälle som människor mår bättre i, och vi måste ge alla unga som lider av psykisk ohälsa möjlighet att få bra vård.

Sörmlands unga måste få det stöd och den hjälp som behövs. Skolhälsovården är ofta den första kontakten för en ungdom, som mår dåligt. BUP och första linjens psykiatri behöver mer resurser för att kunna hjälpa dem som behöver. Väntetiden för neuropsykiatrisk utredning måste kortas. Även den geografiska tillgängligheten behöver beaktas. Hjälp måste kunna fås även utanför de största tätorterna.

Miljöpartiet i Sörmland vill både arbeta förebyggande och stärka BUP. Unga ska ha förutsättningarna att känna igen psykisk ohälsa i sig själva och andra, för att kunna ta hjälp snabbare och förhindra att det förvärras. Men för det måste det också gå att få hjälp och det kräver fler resurser.

Vi vill:

- Stärka samverkan mellan socialtjänsten, skolhälsovården, första linjens psykiatri och BUP.
- Stärka BUP och övrigt stöd på fler orter.

1.3 Nyckeln till en god vård: sjukvårdspersonalen

Personalen är vårdens största och viktigaste resurs. En tillräckligt stor och välutbildad personal är lösningen på problem med vårdskador och vårdrelaterade infektioner. Hög personalomsättning medför tapp av kompetens och kontinuitet.Handledning av nyexaminerad personal kräver erfarna medarbetare. Nyrekrytering av personal kostar pengar. Hyrpersonal kostar 6 % av personalbudgeten i Sörmland, pengar som skulle kunna användas till mer vård och bättre förhållanden för personalen. I Sörmland är bristen på vårdplatser sedan många år störst i landet.

De som har anställning inom hälso- och sjukvården måste ges goda förutsättningar må bra på sin arbetsplats. Det är grundläggande både för att kunna ge bra vård och för att själv vilja arbeta kvar. Många av de anställda var hårt belastade redan innan pandemin och behöver bättre arbetsvillkor för att orka vara kvar i yrket. En god arbetsmiljö är självklart fri från diskriminering. Vi vill att regionen stärker arbetet för att förhindra diskriminering och trakasserier som vårdpersonal och brukare idag kan mötas av, exempelvis på grund av deras etnicitet eller kön.

Miljöpartiet vill satsa på personalen. Enstaka punktinsatser som julbonus och höjt friskvårdsbidrag räcker inte.

Arbetstidsförkortning är en sådan förändring. Bättre tid för återhämtning med bibehållen lön, till att börja med för personal som arbetar i dygnet runt-verksamhet. Det är en fråga som tas väl emot av fackförbunden och som ligger i linje med den gröna ideologin. Det ger en tillvaro där människan får tid för egna intressen, familj, nära och kära. Med mer tid för vila mellan arbetspassen ges bättre förutsättningar för reell återhämtning och bättre ork i arbetet på sikt. Då kommer också erfarna medarbetare trivas och stanna kvar i vården samt kunna bidra till att ge en bättre introduktion till ny personala - vilket även det underlättar rekrytering och viljan att stanna kvar för nyutexaminerad vårdpersonal. Kontinuiteten i arbetet och arbetslaget är ett incitament för att inte välja anställning hos bemanningsföretag, som kan erbjuda mer i lön men endast kortvariga placeringar.

Sörmland har en stark fördel i närheten till Stockholm, där många unga och nyutexaminerade kan få vänta över tio år på att få en egen bostad. Ett erbjudande om personalbostad kan vara avgörande för valet av arbetsplats. Det gäller alla personalkategorier. Region Sörmland har också för få tjänster för s.k. bastjänstgöring (BT) och specialisttjänstgöring (ST), vilket gör att blivande läkare väljer andra regioner. Detsamma gäller PTP-platser (Praktisk Tjänstgöring som Psykolog) för nyutexaminerade psykologer. Fler läkare som utbildas och stannar kvar i Sörmland ökar vårdens kvalitet och bidrar till att kostnaden för hyrläkare minskar. Fler psykologer gör att fler patienter kan erbjudas psykologisk behandling.

Granskningar har visat att det runtom i landet förekommer att vårdgivare accepterar att patienter väljer bort personal som inte är etniskt svenska. Sörmland är en av de regioner som inte har några riktlinjer som sätter stopp för denna rasism.

Vi vill:

- Införa arbetstidsförkortning för medarbetare inom områden med hög belastning, till att börja med i dygnet runt-verksamheterna.
- Utöka antalet BT-platser (bastjänstgöring) och ST-platser (specialisttjänstgöring) för läkare och PTP-platser (praktisk utövning av psykologyrket) för psykologer.
- Inrätta personalbostäder för att underlätta rekrytering från storstäderna.
- Fortsätta utöka pendlingsmöjligheterna till Sörmland, så att det går att vara på plats på morgonen i de större orterna även om arbetsdagen startar tidigt.
- Regionen ska ta fram riktlinjer som innebär att patienter inte ska kunna välja bort personal enbart pga deras etnicitet.

1.4 Folkhälsa och välmående i utsatta områden enligt Sörmlandsmodellen

Miljöpartiet är det parti som mer än andra betonar förebyggande åtgärder mot kriminalitet, utanförskap och dålig hälsa.

I Costa Rica hade man för femtio år sedan en mycket hög spädbarnsdödlighet och kort livslängd. Genom att satsa på uppsökande social- och hälsovård till samtliga familjer har dessa siffror nu förbättrats så att Costa Rica har lägre spädbarnsdödlighet och längre förväntad livslängd än USA. Detta trots sjukvårdskostnader som är en bråkdel av USA:s och med en avsevärt lägre BNP.

Även i Sverige vet vi att hälsan försämras av dåliga sociala förhållanden. I Sörmland finns tre områden, som är klassade som utsatta områden nämligen Fröslunda, Lagersberg och Skiftinge i Eskilstuna. I utsatta områden riskerar ungdomar att dras in i kriminalitet, skolresultaten är dåliga, arbetslösheten hög och folkhälsan dålig med flera sjukdomar, som inte behandlas adekvat.

Miljöpartiet Sörmland vill starta ett projekt i dessa utsatta områden inspirerat av Costa Rica men anpassat efter svenska förhållanden, Sörmlandsmodellen. Det här projektet skulle röra sig om hembesök av en läkare och/eller sjuksköterska från vårdcentralen och en person från kommunen. Samtycke inhämtas i förhand. Tolk ska medverka om så behövs.

Vid ett sådant hembesök får man en god bild av familjens situation, trångboddhet, närvaro i skolan, möjlighet att göra läxor, arbetslöshet, ekonomin och hälsotillståndet hos samtliga m.m. Vid behov kan enklare medicinska kontroller göras vid hembesöket. Medicinska utredningar och kontroller bokas vid behov sedan in på vårdcentralen. Personen från kommunen kan hjälpa till att lotsa till rätt åtgärder.

Vi tror att Sörmlandsmodellen kan vara ett lyft i våra utsatta områden. Vi tror att detta projekt skulle kunna bidra till bättre hälsa, välmående och därmed bättre förutsättningar att klara skolan, börja arbeta, undvika att bli indragen i kriminalitet med mera.

Projektet kommer att ta mer resurser än vad vårdcentralen respektive kommunen har. Därför behövs extra medel. Uppdraget till projektet blir tudelat, dels att samla in data om sociala och hälsomässiga förhållanden, dels att behandla sjukdomar och åtgärda sociala problem. Projektet bör löpa över så lång tid att det kan utvärderas avseende hälsa, skolresultat, sysselsättning m.m.

Vi vill:

- Införa ett projekt i våra utsatta områden enligt Sörmlandsmodellen i samverkan med berörda kommuner.

1.5 Patientsäkerhet i Sörmland

En alltför stor del av de patienter som söker vård gör det på grund av problem som uppstått i samband med tidigare behandlingar. Sjukvårdskostnaden för vårdskador uppgår i Sverige till ca 1 miljard kronor årligen och på det kommer allt det mänskliga lidande som det medför den drabbade och anhöriga. Hela 2 000 -3 000 människor dör varje år i vårdskador, vilket är långt fler än som exempelvis omkommer i trafiken varje år. Det är inte acceptabelt.

Vi vill:

- Att regionen undersöker förekomsten av vårdskador och vårdrelaterade infektioner (VRI).
- Sätta in insatser för att minska förekomsten av VRI. Med bättre rutiner och minskad förekomst av VRI får människor bättre och vi får skattepengar över till annan vård som behöver förstärkning.
- Stärka patientnämndens arbete. Patientnämnden har ett viktigt uppdrag som mottagare av klagomål från patienter gällande exvis. bemötande, väntetider och vårdskador. Vi vill förbättra kommunikationen mellan patientnämnden och övriga regionen så att lärdomar kan dras av inkomna synpunkter.

1.6 Bredare behandlingsutbud i vården

Idag finns ett flertal behandlingar att tillgå vid tillstånd som är vanliga vid en vårdcentral. Dessa behandlingar utgör ett komplement eller ett alternativ till medicinsk eller psykologisk behandling. Det kan röra sig om medicinsk yoga, fysisk aktivitet på recept, akupunktur, kultur på recept, grön rehabilitering etc. Grön rehabilitering används ofta framgångsrikt vid utmattningssyndrom. Fysisk aktivitet på recept och Kultur på recept är goda metoder för att bland annat främja viktning och bryta social isolering, som genererar psykisk ohälsa. I många fall kan den typen av behandlingsmetoder vara ett alternativ eller komplement till medicinering. Det är en fråga om valfrihet. En statlig utredning har nyligen genomförts, som föreslår att de komplementära behandlingsmetoder som är evidensbaserade, dvs har visat sig ge bra resultat enligt forskning, ska finnas med på 1177 under Socialstyrelsens ansvar, även om de inte vilar på en traditionell medicinsk grund.

Vi vill:

- Återöppna Grön rehab i Nynäs, som startades tack vare Miljöpartiet och hade goda behandlingsresultat. Vi vill att den öppnar igen och byggs ut även i andra länsdelar.
- Utöka utbudet av komplementär behandling. Vi vill förstärka valfriheten inom komplementära behandlingsmetoder som genom evidens och beprövad erfarenhet har bevisad effekt.

1.7 En trygg förlossningsvård

En trygg och säker graviditet, förlossning och eftervård är en av de viktigaste feministiska frågorna. Individens rätt till valmöjlighet och trygghet är avgörande för en positiv upplevelse och för att minska riskerna för psykisk och fysisk ohälsa innan och efter förlossning. En miljö som är mindre sjukhuslik kan leda till lägre stressnivåer och en mer positiv förlossningsupplevelse hos den födande. Den svenska förlossningsvården alltmer mot centralisering. Ett argument är att en större klinik kan säkerställa patientsäkerheten på ett tydligare sätt. Omföderskor med okomplicerade graviditeter skulle dock kunna föda hemma eller på mindre kliniker assisterade av barnmorskor. Vi vet att barnmorskornas roll före och under förlossningen är viktig för att öka patientsäkerheten och skapa trygghet för den som ska föda.

Modellen "Caseload midwifery" är prövad och utvärderad internationellt och har visat på ökad tillfredsställelse hos kvinnan, bibehållen medicinsk säkerhet och jämförbara kostnader. Den svenska motsvarigheten kallas "Min barnmorska". Den innebär att ett barnmorsketeam följer kvinnan under graviditeten och att någon av dem sedan är med under förlossningen. Det minskar förlossningsrädsla och komplikationer under och efter förlossningen. (Pers. medd. Barnmorskeförbundets ordförande).

Vi vill:

- Att förlossning och eftervård av barnmorska hemma erbjuds i Sörmland där det inte finns medicinska skäl att föda på sjukhus.
- Att tillgängligheten till förlossningsvård ökar i Sörmland till exempel genom mindre kliniker utanför sjukhusen och mobila barnmorsketeam.
- Att barnmorskeledda team enligt modell från “Min Barnmorska” eller annan liknande modell ska etableras även i Sörmland.
- Att förlossningskliniken på Nyköpings lasarett ska värnas, i den händelse av att diskussionen om nedläggning återkommer.
- Att den akuta barnsjukvården vid Nyköpings lasarett byggs ut.

1.8 Jämlikhet och jämställdhet i vården

Socioekonomiska faktorer spelar stor roll för vilken vård som erbjuds och vad någon är i behov av. Det finns indikationer på att lågutbildade tenderar att erbjudas sämre vårdalternativ än högutbildade med samma diagnoser.

Det finns systematiska problem med att kvinnor och män bemöts och behandlas olika, kvinnors ohälsa är många gånger mindre beforskad än mäns. Arbetet för en jämlik och jämställd vård som möter varje invånare med förebyggande och hälsofrämjande insatser, samt i de vårdbehov som faktiskt föreligger, måste intensifieras.

HBTQI+-personer drabbas statistiskt sett oftare av psykisk och annan ohälsa, delvis på grund av majoritetssamhällets fördomar, låga kunskapsnivå och problematiska bemötande. Vi vill fortsätta intensifiera arbetet med att stärka HBTQI+-kompetensen och kunskapen om denna grupp bland medarbetarna i regionens verksamheter, inte minst inom vården.

Vi vill:

- Att regionens budget analyseras och blir jämställd genom gender budgeting, där man genom könssuppdelad statistik kan lokalisera skillnader i hur män och kvinnor ges vård på olika villkor och arbeta för att rätta till detta.

Vi vill:

- Att regionen får i uppdrag att identifiera våld - våldsutsatta och våldsutövare - i hälso- och sjukvården samt i tandvården.
- Att regionen vidtar åtgärder mot skillnader i bemötande och vårdinsatser som behöver adresseras för att säkerställa jämlik vård. Först måste dock en utredning göras för att kartlägga problemet.
- Att regionen stärker sitt hälsofrämjande och förebyggande arbete i socialt utsatta områden, fortsätter utreda och vidta åtgärder för att nå fram till invånare som saknar kunskap om det svenska vårdssystemet, samt säkerställer rätten till tolk vid vårdbesök (se avsnittet om Sörmlandsmodellen för mer info).
- Stärka kompetensen och tillgången till traumavård för personer som varit utsatta för sexuellt våld, inklusive prostitution och människohandel i sexuella ändamål.

1.9 HBTQI+ i vården

Alla ska må bra i Sörmland. Miljöpartiet vill se ett rejält lyft för vården till HBTQI+-personer i Sörmland. Det faktum att hälsoläget är sämre hos HBTQI+-personer jämfört med heterosexuella och CIS-personer tillsammans med bristande kunskap, bemötande, och resurser leder till ett sämre utfall för HBTQI+-personer i många situationer i vården.

Region Sörmland behöver ta ett helhetsgrepp och göra en bred genomlysning över hur bemötandet och vården kan stärkas. HBTQI+-gruppen är inte homogen. I arbetet med en bättre vård är det därför viktigt att se att det behövs olika insatser och åtgärder till olika grupper. Som del i det arbetet vill vi göra en översyn av hur vården - på alla områden - kan förbättras för HBTQI+-personer.

Ingen ska behöva försvara sin sexuella läggning eller könsidentitet - varken som patient eller som medarbetare i Region Sörmland. Både heteronormen och den binära könsnormen som finns i många verksamheter måste motverkas. Det var länge sedan regionens verksamheter HBTQI+-certifierades, ny personal som saknar den kompetensen har tillkommit och många som gått utbildningen vill säkert få minnet uppfriskat.

På grund av samhällets normer, okunskap och regelrätt diskriminering är den psykiska ohälsan stor inom HBTQI+-gruppen. Det finns ett stort behov av psykologiskt stöd där kunskap inom HBTQI+ är ett måste och okunskap snarare kan leda till sämre mående hos patienten.

Därför vill vi inrätta en särskild psykologmottagning i region Sörmland för HBTQI+-personer, där all personal garanterat har tillräcklig kunskap. Detta ska inte utesluta HBTQI+-personer från övriga psykologmottagningar i Sörmland utan är ett välbehövt komplement. Denna modell bygger på det framgångsrika exemplet i region Uppsala där regionen och RFSL drev en liknande mottagning.

Vi vill:

- Att Region Sörmland gör som region Uppsala gjort och inrättar en psykologmottagning med särskild HBTQI+-kompetens inom ramen för ett idéburet offentligt partnerskap med relevanta aktörer i civilsamhället.
- Att den som står i kö till konsidentitetsmottagningen ska erbjudas psykologiskt stöd under väntetiden.
- Förnya personalens HBTQI+-kunskaper för bättre bemötande och behandling i vården genom att vidareutbilda all relevant personal inom HBTQI+.
- Tillsammans med civilsamhället göra en grundlig översyn av hälso- och sjukvården med syfte att på strukturell nivå förbättra kvaliteten och resultaten av all vård för HBTQI+-personer i Sörmland

1.10 Krisberedskap

Möjligheten till bra vård och hälsa hotas av den globala uppvärmningen. Med ett varmare klimat och mer extremväder följer många problem för vården. Under värmeböljor dör fler människor som har skör hälsa eller är äldre. Vid vissa temperaturer går det inte att operera på grund av alltför hög risk för infektioner. Vissa smittsamma sjukdomar kan få en ökad spridning i ett varmare klimat, men också ge ökad tillväxt för bakterier i mat och vatten. Med mer extremväder kommer också fler skogsbränder, strömavbrott och översvämningar. Det i sin tur ökar risken att människor drunknar eller skadas av fallande träd och dylikt. Vårdbyggnader kan översvämmas eller lamslås när de behövs som mest. Klimatförändringar är ett direkt hot mot god vård och hälsa.

Dels behöver vi förhindra den globala uppvärmningen så mycket vi kan (förslag för det finns i nästa kapitel). Dels behöver vi anpassa vården för att fungera i värmeböljor, extrema skyfall eller andra katastrofer. Det förebyggande och anpassande arbetet måste också ske på flera områden. En översyn över byggnader och viktig infrastruktur behöver göras. Bättre möjlighet att svalka patientens omgivning vid värmeböljor, minimerad risk för översvämning, minimerad risk för skada på tex reservkraft eller annan viktig utrustning vid översvämning är några exempel. Regionen behöver även inrätta beredskapslager såsom Finland hade nytta av under pandemin, medan Sverige ibland hade stor medicinbrist. Sverige och Sörmland behöver ha bättre beredskap för olika typer av katastrofer.

Vi såg alla hur illa krisberedskapen är i regionen under pandemin. Miljöpartiet vill se till vården fungerar så bra som möjligt i tider av kris och katastrof.

Vi vill:

- Inrätta beredskapslager med bland annat läkemedel, medicintekniska hjälpmedel och vatten.
- Anpassa vårdens byggnader och verksamhet så långt det går till att kunna upprätthålla en god och säker vård även under extrema värmeböljor.
- Säkra viktig utrustning och infrastruktur (exempelvis sjukvårdsutrustning och reservkraft) vid extrema händelser, såsom extremväder och pandemier.

Kapitel 2:

Hållbar utveckling i Sörmland

2.1 Kollektivtrafik

En av grundbultarna i omställningen är kollektivtrafik. Att färdas ensam i en plåtburk på flera hundra kilo är helt enkelt inte energieffektivt. Det är dessutom dyrt för den enskilde och ineffektiv tidsanvändning, jämfört med att sitta på ett tåg och kunna jobba samtidigt. Det finns de som måste åka bil, vilket Miljöpartiet förstår och vill bejaka (se förslag för bättre bilresor i Sörmland i nästa avsnitt). Vi vill satsa stort och brett på kollektivtrafiken, så att det blir ett gångbart alternativ för fler.

Även landsbygden skulle ha nytta av bättre möjligheter att åka kollektivt. Därför föreslår vi att köra persontrafik på den så kallade TGOJ-banan (Trafikaktiebolaget Grängesberg Oxelösund Järnvägar), järnvägen som sträcker sig från Oxelösund, via Flen och Eskilstuna vidare norrut. I dagsläget används sträckan mellan Oxelösund och Flen för godstrafik men inte persontrafik. Att bygga ut trafik från Oxelösund till Flen skulle binda ihop Nyköping och Eskilstuna. Banan skulle gå igenom Sörmlands hjärta och kunna stanna på fler mindre orter, vilket vore ett rejält lyft för landsbygden! De senaste åren har stora satsningar på nya tåg och fler avgångar gjorts på de linjer som redan har persontrafik, till stor del inriktat för resor till och från Stockholm. Nästa naturliga steg är därför att satsa på att binda ihop vårt eget län med ny persontrafik, Nyköping-Eskilstuna.

Frågan om persontrafik Nyköping-Eskilstuna blev inaktuell efter att Trafikverket år 2013 presenterade en utredning som visade att stora investeringar (380-390 miljoner kr) skulle bli nödvändiga. Men eftersom merparten av dessa investeringar behövs för godstrafiken oavsett om persontrafik införs, är det inte kostnadsmässigt orimligt att starta upp persontrafik. Den största investeringen som enligt utredningen skulle behöva genomföras, spårbytet Flen Eskilstuna, är redan genomfört år 2019 och kvarstår därför inte. Om man även bryter loss andra nödvändiga investeringar som redan är planerade att utföras, utan införande av persontrafik, så kvarstår en kostnad på ca 80-100 miljoner kr för att möjliggöra persontrafik Flen-Nyköping. Ska även Oxelösund kunna trafikeras måste också nya perronger byggas vid Nyköping och Oxelösund för ytterligare ca 20-30 miljoner kr. Huruvida tågtrafiken från Oxelösund ska fortsätta mot Eskilstuna efter Nyköping, och inte mot t ex Stockholm, behöver utredas vidare för att skapa det mest effektiva och attraktiva trafikupplägget för hela tågsystemet.

Trafikverkets utredning kom också fram till att restiden Nyköping-Eskilstuna skulle vara ungefär densamma med tåg som med buss, men det stämmer inte heller. Om en ny plattform byggs utefter TGOJ i Flen så kommer restiden Nyköping-Eskilstuna bli ca 70 minuter för tåget, medan restiden för buss redan idag är ca 90 minuter. Restiden med buss är längre än vad utredningen angav, bland annat på grund av att man sänkt hastigheten på vägarna från 90 till 80 km/h.

Att återinföra persontrafik på sträckan (Oxelösund-)Nyköping-Flen-Eskilstuna(-Västerås) är möjligt, bra för miljön och bra för landsbygden. Dessutom skulle det korta restiderna jämfört med nuvarande busslinjer.

Vi vill också utöka ordinarie kollektivtrafik med fler bussar där de behövs, både turtäthet och mängden linjer vid behov. Kollektivtrafiken ska fungera även på landsbygden. Anropsstyrd kollektivtrafik är ett bra och kostnadseffektivt system där resenären i förväg beställer en resa mellan vissa hållplatser, till samma pris som en vanlig bussbiljett. Det vill vi se mer av.

Sörmlandstrafikens uppdrag bör breddas från kollektivtrafik till mer av kombinerad mobilitet som tjänst, där resenären erbjuds paketslösningar med kollektivtrafik och andra mobilitetslösningar som t ex bildelning och låne(spark)cyklar, allt för att göra det enkelt att leva utan egen bil. Det måste också vara lätt och stöldsäkert att parkera sin bil eller cykel intill buss/ tågstationen så att fler kan använda sig av kollektiva och miljövänliga färdmedel även om de inte fungerar för hela resan. När det blir lätt och billigt att parkera sin bil eller cykel intill buss/tågstationen kan fler använda sig av kollektiva och miljövänliga färdmedel. Allra helst ska det gå att ladda en elbil där samtidigt. Även lösningar inom delningsekonomi, såsom bilpooler, ska främjas.

Vi vill:

- Återinföra persontrafik på TGOJ-banan.
- Utöka busstrafiken under rusningstid samt helger. Bussarna ska självklart drivas med förnybar energi.
- Göra det enklare att byta mellan olika transportsätt, bland annat genom förbättrad möjlighet att ta med sig cykel på buss och tåg.
- Värna och utveckla den anropsstyrda kollektivtrafiken på landsbygden.
- Att hela Sörmland ska ha kollektivtrafik till konkurrenskraftiga priser.

2.2 Trygga transporter

Trafiken måste vara en säker plats att vistas i, oavsett transportslag. Cyklister, fotgängare, bussar, tåg och bilister måste kunna färdas tryggt och säkert. Vi vet sen tidigare att det är mindre risk för olyckor med kollektiva färdmedel. Att fler åker kollektivt är ett utmärkt sätt att minska risken för olyckor och lämna plats på vägarna till de som faktiskt behöver bilen (se avsnittet om kollektivtrafik). Men även när kollektivtrafiken ökar och bilismen minskar finns självklart fortfarande ett arbete att göra. För cyklisten eller skolbarnet som blandas med bilar på stråk mellan cykelvägar, och för bilister som kör på landsbygden i skymningen.

Cykeln och elcykeln är inte bara ett transportslag för innerstäderna. Men om fler ska kunna välja cykeln för både kortare och längre resor även utanför stadskärnorna, så måste det vara utan att behöva trängas med bilar i hög hastighet.

Att Sörmland är fjärde mest drabbade länet när det gäller viltolyckor (2017) måste vi ändra på. Med viltstängsel minskar förekomsten och vägarna blir säkrare, och med säkra passager över våra vägar för vilt (sk faunaövergångar eller ekodukter) minskar vi risken för viltolyckor och förbättrar den biologiska mångfalden.

Vi vill:

- Bygga säkra passager över våra vägar för vilt (sk faunaövergångar eller ekodukter).
- Sätta upp fler viltstängsel.
- Bygga fler och bättre cykelvägar i och mellan tätorter.

2.3 Kultur

Pandemin har slagit hårt, inte bara mot hälso- och sjukvården utan även mot kulturen. Samtidigt som regionerna brottas med vårdköer, minskade intäkter från patientavgifter och biljettintäkter från kollektivtrafiken och kulturevenemang, brottas flertalet folkhögskolor och kulturorganisationer med ekonomiska svårigheter och sviktande finansiering från regionernas håll. På många håll riskerar stödet till kulturen att skäras ned. Det kan vi inte gå med på. Kulturen är en del av ett levande Sörmland, inte bara som underhållning utan även för folkhälsan och turismen. Vi förstår att regionen i detta läge behöver lägga de stora resurserna på hälso- och sjukvården. Samtidigt är vi måna om att värna anslagen till kultur, friluftsförmedling och folkbildning, för såväl regionens egna som externa verksamheter och aktörer. Kulturen ska främjas och vara tillgänglig för alla - det är en grundläggande demokratifråga.

Vi vill:

- Bibehålla stödet till kulturen enligt samma proportioner i relation till den övergripande budgeten som tidigare.
- Aktivt bidra till den nationella diskussionen om det interregionala stödet till folkhögskolorna, i syfte att även storstadsregionerna ska betala sin andel och därmed inte äventyra utbildningar för sörmländska elever.

- Knyta kulturutbudet tätare till den regionala turismverksamheten.
- Öppna upp busslinjer till länets kulturellt viktiga platser samt natur- och friluftsområden för att öka tillgängligheten för invånare och turister.

2.4 Energi

Omställningen till ett 100 % förnybart elsystem pågår för fullt och vi ser hur kärnkraftsreaktorer läggs ner på rent marknadsmässiga grunder samtidigt som sol- och vindkraft byggs ut. I ett förnybart elsystem slipper vi beroendet av storskaliga kärnreaktorer där ett plötsligt driftstopp kan få stora konsekvenser, men å andra sidan behöver vi bli mer effektiva och flexibla i hur vi använder elen för att matcha en högre andel väderberoende el. I takt med att vi fortsätter att bygga ut den förnybara elen behöver vi alltså jobba mer med energieffektivisering och flexibilitet. Att den mest miljövänliga energin är den vi sparar gäller för övrigt inte bara el, energieffektivisering är angeläget även för uppvärmning.

En översyn i slutet av förra mandatperioden visade att det på regionens byggnader finns många tak som lämpar sig för installation av solpaneler. Vi vill se solpaneler med tillhörande energilager där det är lönsamt på alla regionens byggnader. Vi vill också se mer smart teknik i Regionens elsystem. Genom exempelvis bättre kontroll, lagring och styrning av användningen av el och värme, kan vi minska den totala energianvändningen och med hjälp av smart teknik och lager styra den i tid så att mindre energi används just när systemet är ansträngt och priserna höga. På så vis kan både kostnad och resursförbrukningen reduceras. När nya lokaler byggs ska de byggas med hög energi- och klimatprestanda sett över hela livscykeln.

Regionen kan också minska sina kostnader och bidra till omställningen genom att själva producera den energi som går åt. Utöver egna solceller på taken kan det exempelvis handla om att köpa andelar i ett vindkraftverk.

Vi vill:

- Sätta solpaneler på region-byggnaders tak. Där det inte är lönsamt att ha solpaneler vill vi ha ängsblommor på taken som både är bra för biologisk mångfald och hjälper fördröja nederbörd.
- Satsa på en minskad och mer flexibel energianvändning i regionens verksamheter.
- Öka andelen egen produktion av förnybar el, med ett mål om om 50% egenförsörjning till 2040.
- Att regionen installerar laddstolpar för elbilar vid alla sina byggnader. Fler laddstolpar hjälper regionens övergång till en förnybar fordonsflotta.

2.5 Hållbar turism

Sörmland har ett fantastiskt läge med hav och sjöar, åkrar och skog och en rik kulturmiljö. Ändå hittar relativt få besökare hit. Vi vill att regionen ska driva på för att turistnäringen ska utvecklas ordentligt i Sörmland, med särskilt fokus på naturturism. Det gynnar lokala företag och matproducenter samt bidrar till att fler får upp ögonen för vårt län. Dessutom är det ett extra incitament för att satsa på kollektivtrafiken och fler säkra cykelbanor.

Vi vill:

- Att regionen verkar för att STUA, Sörmlands turismutveckling AB, endast ska främja hållbar turism, både vad gäller turistandet som sådant och förutsättningarna för att ta sig till målet med hållbara färdmedel.
- Att regionen ser över och ökar sitt stöd till företag inom turistnäringen.
- Att regionen utreder vilka medel som finns att söka via EUs strukturfondspartnerskap för detta ändamål.

2.6 Etik och hållbarhet i ekonomin

För att bygga ett hållbart samhälle måste ekonomin också vara hållbar, etisk och rättvis. Region Sörmlands förvaltar och spenderar nästan 13 miljarder kronor årligen i sin budget och har därmed inflytande kring hur väldigt mycket pengar sköts ur ett etiskt och hållbart perspektiv. Regionen skriver avtal, upphandlar produkter och tjänster, placerar anställdas pension och mycket mer. Miljöpartiet vill se över regionens ekonomi på en rad områden för att skärpa de etiska kraven och bidra till att skapa ett fossilfritt, hållbart samhälle. Det innebär bland annat att se över våra pensionsplaceringar (nuvarande mål om att innehav i vapen, fossila bränslen, kärnkraft och pornografi utgör högst 5 procent är för lågt ställt), översyn av inköp och upphandlingar (exempelvis att främja cirkulära lösningar, energieffektivitet och giftfria material), samt mer ekologisk mat i de offentliga köken.

Vi vill:

- Ha etiska pensionsfonder och andra placeringar i Region Sörmland.
- Att inköp och upphandlingar i högsta möjliga utsträckning ska genomsyras av hållbarhetskrav, både avseende miljö, klimat, djurskydd, arbetsvillkor och sociala rättigheter.
- Vi vill också att kosten som serveras i regionens verksamheter är hälsofrämjande och klimatsmart, med ökad andel växtbaserat, att animaliska livsmedel lever upp till högt ställda djurskydds krav och att minst 60% av maten är ekologisk. Måltidsverksamheten ska planeras på ett sätt som minimerar svinn och transporter.

Referenslista

Använda källor

- Folkhälsomyndigheten. (2022). Därför ökar psykisk ohälsa bland unga. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/psykisk-ohalsa-unga>
- Mucf. (2015). När livet känns fel. <https://www.mucf.se/publikationer/nar-livet-kanns-fel>
- Regeringskansliet. (2019). Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap, dialog. SOU 2019:15. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/03/sou-201915/>
- Srhr. (2021). WHO recommendation on midwife-led continuity of care during pregnancy. <https://srhr.org/rhl/article/who-recommendation-on-midwife-led-continuity-of-care-during-pregnancy>
- Trafikverket (2013). Åtgärdsvalsstudie – en bättre tillgänglighet i Stråket mellan Oxelösund/Nyköping och Eskilstuna/Västerås. https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/11489/RelatedFiles/2013_140_Atgardsvalsstudie_en_battere_tillganglighet_i_straket_mellan_OxelosundNykoping_och_VasterasEskilstuna.pdf

Miljöpartiet de gröna Sörmland - För en framtid att längta till

miljöpartiet de gröna

SÖRMLAND